

Lausunto Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta

1107/00.04.00/2026

Kaupunginhallitus 17.08.2026 § 247

Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö pyytävät lausuntoja luonnoksesta Suomen kansalliseksi ennallistamissuunnitelmaksi. Kyseessä on ennallistamissuunnitelmaluonnoksen virkaversio, joka koostuu lausuntosaatteesta ja suunnitelmaluonnoksen koosteesta (yhteenveto). Siitä puuttuvat esimerkiksi metsäisten luontotyyppien tulkinta ja rajaukset, jotka määrittyvät valmisteluvaiheessa muodostettavien linjausten pohjalta ennen ennallistamissuunnitelmaluonnoksen toimittamista komissiolle.

Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö pyytävät lausuntoja 27.8.2026 mennessä. Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta.

Valmisteluprosessia ja taustoja on avattu lausuntopyynnön saatteessa. Kansallinen ennallistamissuunnitelma on tiekartta EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanoon. Suunnitelman ensimmäinen luonnosversio on toimitettava EU:n komissiolle syyskuun 1. päivään mennessä sitä varten erityisesti suunnitellulla lomakepohjilla. Siinä määritellään, millä keinoilla asetuksen tavoitteet saavutetaan vuoteen 2030, 2040 ja 2050 mennessä. Suunnitelma on strateginen ja vaihteittain tarkentuva kokonaisuus, jossa jäsenvaltioille jää liikkumavaraa valita kustannustehokkaimmat ja kansallisiin olosuhteisiin soveltuvat ratkaisut. Komissioon lähetettävä suunnitelma on siis vasta ensimmäinen luonnos kansallisesta ennallistamissuunnitelmasta. Sen perusteella käynnistyvät keskustelut EU-komission kanssa suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä ja rahoituksesta. Suunnitelma tullaan vielä päivittämään mm. komission palautteen perusteella ennen lopullisen version toimittamista komissiolle syyskuuhun 2027 mennessä eli seuraavan hallituskauden alussa.

Ennallistamissuunnitelman laatimisen ohjausryhmä, jossa oli kaikkien hallituspuolueiden edustus, laati työn alussa ennallistamissuunnitelman laatimiselle reunaehdot. Reunaehdoiksi asetettiin:

1. Luontoarvot ja kilpailukyky Suomen suunnitelman ytimenä
2. Suunnitelma laaditaan asetuksen ja näiden periaatteiden mukaisesti ja yhteistyössä
3. Suunnitellut toimet ovat oikeudenmukaisia ja niiden vaikutukset on arvioitu
4. Julkisen rahoituksen käyttö on kustannustehokasta, vaikuttavaa ja uusia rahoituskeinoja mahdollistava

Lohjan kaupunkia ennallistamisasetuksessa koskee erityisesti artikla 8, jonka soveltamisalaan kuuluu Suomessa 67 kuntaa.

Artiklan 8 kohtien 2 ja 3 mukaan jäsenvaltion on vuodesta 2031 alkaen tavoiteltava kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreän kansallisen kokonaispinta-alan ja kunkin kaupunkiekosysteemialueen latvuspeiton pinta-alan kasvavia kehityssuuntia. Kasvun tavoitetasot eli tyydyttävät tasot määritellään sen jälkeen, kun komissio on toimittanut vuoden 2028 loppuun mennessä ohjauskehityksen niiden asettamiselle. Kaupunkivihreän ja latvuspeiton tasot mitataan joka kuudes (6.) vuosi 2031 alkaen, kunnes tyydyttävät tasot on saavutettu. Kaupunkiekosysteemialueiden rajausta on yksi osa ennallistamissuunnitelmaa, ja kunnilta on niistä pyydetty

valmistelun aikana kommentteja.

Kaupunkiympäristöjen toimenpidekokonaisuus koostuu konkreettisesti kaupunkiympäristöä viherryttävistä toimenpiteistä ja edellytyksiä luovista toimenpiteistä. Kunnat voivat valita kannaltaan vaikuttavimmat toimenpiteet.

Ennallistamisasetus koskee kaupunkia myös esimerkiksi ennallistamistoimiin varattavan rahoituksen kautta. Lohjan kaupunki on nyt mukana hankkeissa, jotka edistävät ennallistamissuunnitelman tavoitteita (vesistökuunnostukset, Helmi-ohjelma, METSO-ohjelma). Niiden riittävän rahoituksen turvaaminen on usein edellytys sille, että erilaiset hankkeet luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi ja turvaamiseksi voidaan varmistaa jatkossakin.

Suunnitelmaluonnoksessa (9.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan) todetaan lisäksi, että ennallistamissuunnitelman toimeenpano voi joissakin tapauksissa lisätä myös kuntien viranomaisten työmäärää ja kustannuksia. Lausuntomateriaalissa tämän arvion taustoja ei ole esitetty.

Saatteen mukaan Suomi on linjannut, että ennallistamissuunnitelman toimeenpano on yksityisille maanomistajille vapaaehtoista ja heidän on mahdollista saada korvausta suojelusta tai tukia ennallistamistoimiin esimerkiksi METSO- ja Helmi-ohjelmien kautta. Asetuksella ei olisi siten suoria vaikutuksia yksityisen henkilön omaisuuden suojaan. Suunnitelmasta ei tule suoraan voimaan yksityishenkilöitä sitovia tai heidän omaisuuteensa kohdistuvia päätöksiä. Kansallisella ennallistamissuunnitelmalla ei ole siis vaikutusta yksityisten maanomistajien oikeuksiin tai velvollisuuksiin. Perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaan jokaisen omaisuus on turvattu.

Lisätiedot	Ympäristöpäällikkö Jarkko Koskela, jarkko.koskela(at)lohja.fi
Oheismateriaali	- Lausuntopyyntö Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta - Kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksen yhteenveto - Lohjan kaupungin kommentit kaupunkiekosysteemialueisiin 2025
Liite	- Lohjan kaupungin lausunto Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Ståhl Petra
Päätösesitys	Kaupunginhallitus päättää antaa liitteenä olevan lausunnon Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti esityksen mukaan.
Tiedoksi	lausuntopalvelu.fi (27.8.2026 mennessä)
